Een website bouwen met Nvu

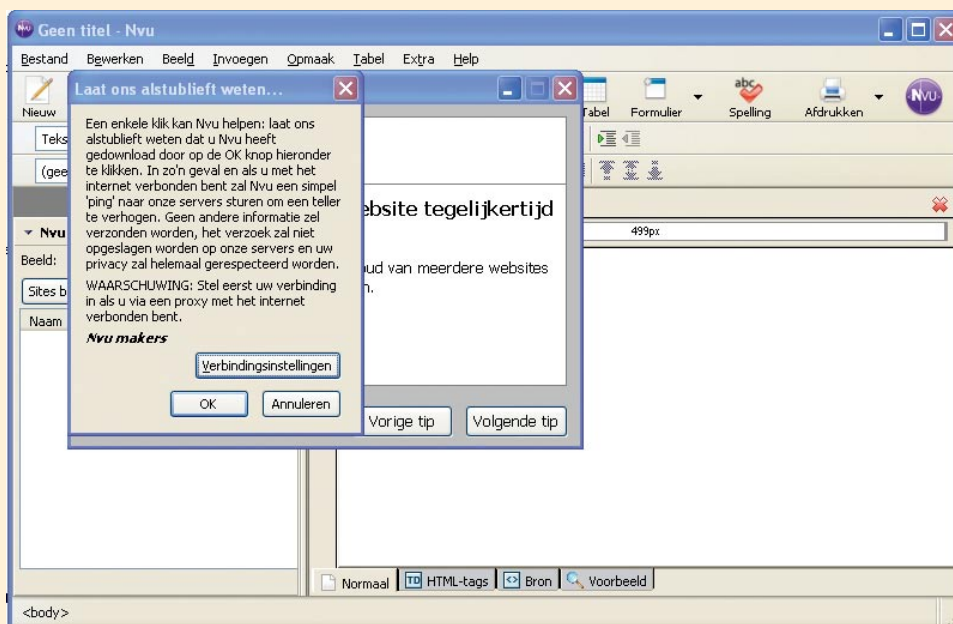
Zelf je eigen site bouwen

Heb je ook zin gekregen om je eigen webstek te maken? Het lijkt misschien moeilijk, maar eigenlijk is het dat helemaal niet. In deze cursus bouwen we van nul een website met een reisverslag. We gebruiken het gratis pakket Nvu, dat niet moet onderdoen voor een pakket als Microsoft Frontpage. Haal je vakantiefoto's al maar boven! FREDERICK GORDTS

Heb je ons praktisch dossier op pagina 12 gelezen en begint het te jeuken? Dan moet je krabben, of nog beter: een echte website maken. Denk je ook dat je om een website te maken heel wat technische kennis moet hebben: html, tags, ftp – het lijkt misschien ingewikkeld. Met een WYSIWYG-pakket zoals het gratis programma Nvu is die vrees echter nergens voor nodig: je maakt je webpagina's zoals je die in een tekstverwerker maakt, en het programma kan er zelfs voor zorgen dat je website naar de server wordt gestuurd. Nvu is een openbronpakket dat je gratis (en in het Nederlands) kan downloaden op www.mozilla-nl.org/producten/nvu. Meer informatie over Nvu zelf vind je op www.nvu.com.

WAT MAAKT NVU ZO POPULAIR?

Veel vensters als je Nvu voor de eerste keer opstart.

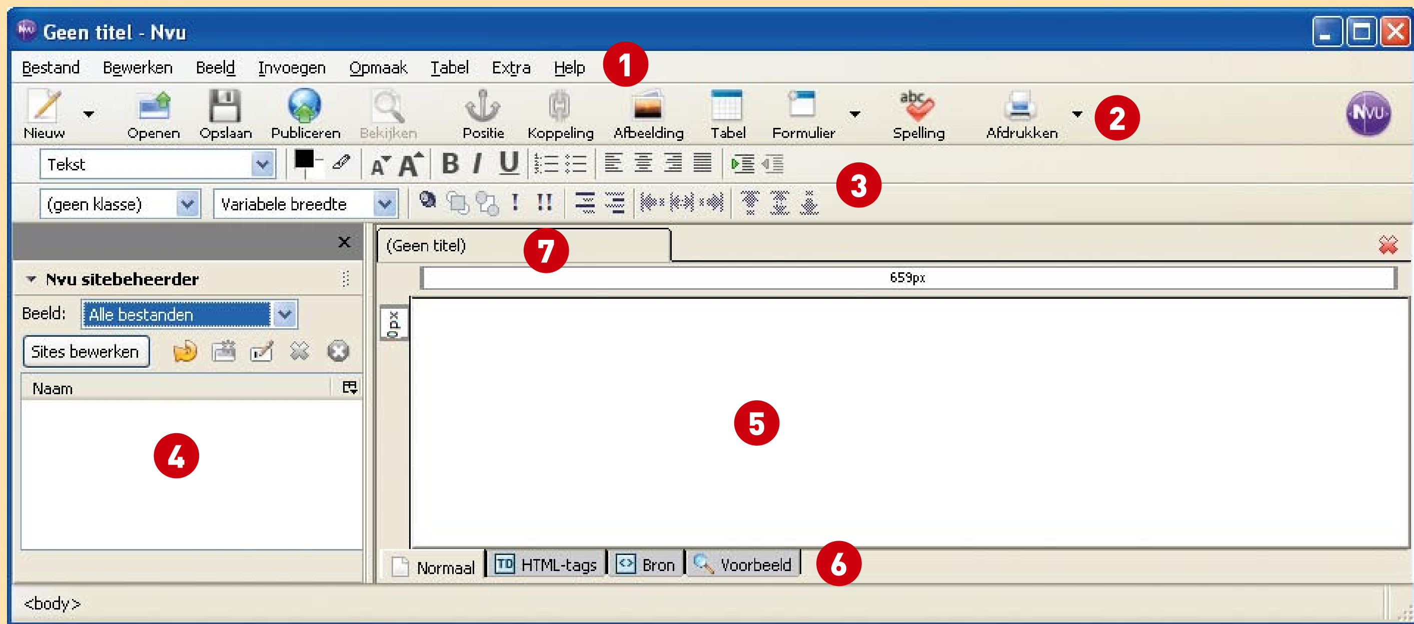
Installatie

Dubbelklik op het bestand dat je zonet gedownload hebt en klik op **Uitvoeren** – de setupwizard van Nvu start op. Klik gewoon op **Volgende**, **Ik accepteer**, viermaal op **Volgende** en op **Installeren**. Ten slotte klik je op **Voltooien**. Nvu start automatisch op met een heleboel vensters. Het eerste heet **Laat ons alstublieft weten.** Klik je op **OK**, dan wordt aan de makers doorgegeven dat je Nvu hebt geïnstalleerd – zonder persoonlijke informatie door te sturen. Daarna verschijnt het venster **Nvu tips**, dat je telkens bij het opstarten een tip geeft – sluit dat venstertje gewoon af en vink eventueel **Tips tijdens opstarten tonen** uit. Je zit nu eindelijk in het hoofdvenster van Nvu!

In dit nummer heb je al heel wat kunnen lezen over hoe een goeie website er moet uitzien en met welke dingen je allemaal rekening moet houden. Kriebelt het, en heb je zin om zelf aan de slag te gaan? Dan is deze cursus iets voor jou!

Eerste kennismaking met Nvu

Hoewel een website maken met Nvu goed lijkt op het maken van een document, ziet het programma er toch anders uit dan Word. Uiteraard vind je een gewone menubalk (1) terug, maar ook een knoppenbalk met de belangrijkste functies (2): een nieuw bestand maken, een bestand openen of opslaan, je site publiceren, en enkele knoppen voor de lay-out van je webpagina. Onder de knoppenbalk vind je twee opmaakbalken terug (3), waarmee je bijvoorbeeld het lettertype kan bepalen of een stijl kan kiezen. Links vind je de (nu nog lege) sitebeheerder (4), waar je alle pagina's van je website terugvindt. Rechts is het hoofdvenster (5), waarin je webpagina's kan bewerken en aanmaken. Onderaan vind je vier tabbladen terug (6): **Normaal** (dit is de WYSIWYG-versie), **HTML-tags** (waarmee je de code in een speciale soort grafische tags kan zien), **Bron** (om alle html-code te bekijken en te bewerken), en **Voorbeeld** (waarmee je je webpagina ziet zoals hij er in de browser zou moeten uitzien). Verder valt nog één zaak onmiddellijk op: ook het hoofdvenster bevat bovenaan tabbladen (7). Dat is erg handig, want daarmee kan je meerdere webpagina's openen en er makkelijk tussen navigeren, net als in Firefox.

Zo ziet de interface van Nvu er uit.

Structuur uittekenen

Voor je van start gaat met Nvu, is het een goed idee om de structuur van je website op papier te zetten. Als het kan, doe je dat op de ouderwetse manier, met pen en papier. Je kan ook een programma als Excel gebruiken. Ga uit van een boomstructuur.

Je maakt best meteen ook een structuur met bestandsnamen en mappen. Je zet namelijk niet alle bestanden zomaar in de *rootfolder* van een map, maar maakt ook hier een nette boomstructuur.

	A	B	C	D
1	**Niveau 1**	**Niveau 2**	**Niveau 3**	**Niveau 4**
2	index.html			
3	/reizen/	/calif/	/week1/	frisco.html
4				yosemite.html
5				...
6			/week2/	coast.html
7				vegas.html
8				...
9		/italia/	...	...
10		/ijsland/	...	...
11		...		
12	blog.html			
13	links.html			
14	about.html			
15	contact.html			
16		/img/		
17				

Het is raadzaam om, voor je begint, een structuur van je website uit te tekenen – op papier of in Excel.

VAKTAAL A - M N - Z

ROOTFOLDER: Om netjes een overzicht te bewaren, kan je bestanden onderverdelen in mappen en submappen. De rootfolder is de map waar het allemaal begint, de eerste map in een mappenstructuur.

Stijlen bepalen

Je kan nu meteen van wal steken en in de lege pagina beginnen tikken, maar we raden je aan om eerst enkele stijlen, of stylesheets, te bepalen. Op die manier is het lettertype op elke pagina consequent hetzelfde. Maak eerst de stijl aan voor de gewone tekst. Klik op **Extra, CSS bewerken** en zet een vinkje bij **Geavanceerde modus**. Klik vervolgens op **Stijl elt.** en klik op **Stijlblad aanmaken**. Klik nu op **Stijlblad aanmaken en ernaar overschakelen**. Ga naar de map waarin je html-bestanden komen te staan, en noem het bestand bijvoorbeeld **style.css**. Klik vervolgens op **Regel** en kies **stijl toegepast op alle elementen van een type**. Vul in het vakje daaronder gewoon *p* in. P staat voor paragraaf en zorgt ervoor dat alle 'gewone' tekst het door jou gekozen lettertype krijgt. Klik op **Stijlregel aanmaken** en ga naar het tabblad **Tekst** om het lettertype te kiezen. Omdat niet iedereen dezelfde lettertypes heeft geïnstalleerd, kies je hier best veel voorkomende fonts. Klik daarom op **Voorgedefinieerd** en kies **Arial, Helvetica, sans-serif**. Het standaardlettertype wordt dus Arial. Heeft een bezoeker dat lettertype niet, dan wordt Helvetica geselecteerd. Heeft hij ook dat niet, dan wordt een standaard *sans-serif* lettertype gekozen. Vervolgens kies je de lettergrootte; kies bijvoorbeeld **Middel**. Je kan eventueel ook het lettertype een kleurtje geven. De andere tabbladen laat je voor wat ze zijn.

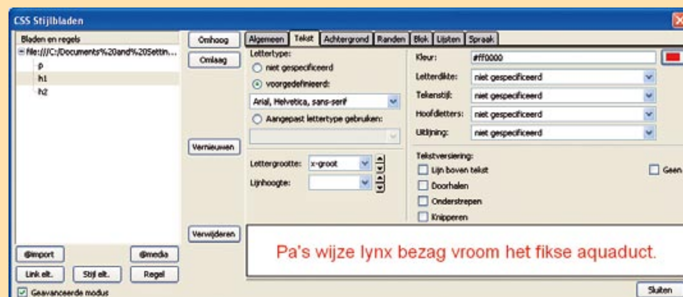
Op dezelfde manier maak je ook een stijl aan voor titels en subtitels. De html-tag voor een titel is **h1**; voor een subtitel **h2**. Klik op **Regel**, kies **stijl toegepast op alle elementen** en vul **h1** in. Kies nu een andere lettergrootte, bijvoorbeeld **x-groot**, en eventueel een kleurtje. Voor **h2** doe je hetzelfde, maar je zorgt ervoor dat de grootte kleiner is dan **h1** (maar groter dan **p**). Ben je klaar, klik dan op **Sluiten**.

Let op: Dergelijke stijlen worden opgeslagen in een extern bestand, **style.css** in ons geval. Nvu bevat een *bug* waardoor het bestand niet goed gelinkt wordt. Klik op **Bron** en zoek de regel **<link rel=”stylesheet” href=”file:///C|/website/style.css”**.

Verander “**file:///C|/website/style.css**” in “**style.css**”. Dit moet je voor elke pagina doen.

Een standaardlettertype kiezen.

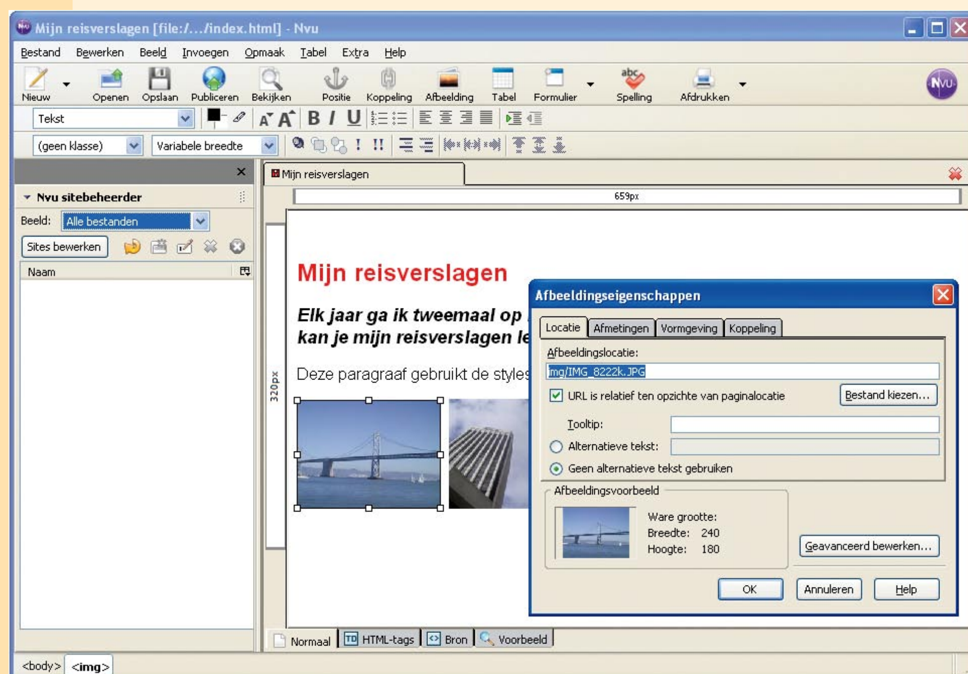

Leg ook je titels vast in stijlen.

De homepagina aanmaken

Nu ben je helemaal klaar om de homepagina aan te maken. Bewaar eerst de (nog lege) pagina, door op **Opslaan** te klikken. Geef de pagina een titel, bijvoorbeeld *Mijn reisverslagen*. Let op: deze titel is belangrijk, want hij verschijnt in de titelbalk van de browser! Geef de pagina vervolgens een naam, bijvoorbeeld *index.html*. Geef je pagina een titel: kies in de opmaakbalk **Kop 1** en tik een titel in. Als het goed gaat, gebruikt de titel de vooraf gedefinieerde stijl! Maak ook een subtitel aan door **Kop 2** te selecteren. Vervolgens druk je op **Enter**. Selecteer nu in de opmaakwerkbalk **Alinea**, en schrijf een klein tekstje. De pagina ziet er nu helemaal niet aantrekkelijk uit. Voeg daarom enkele plaatjes toe. Wij hebben nog geen logo, en voegen enkele (kleine) foto's toe. Let op! Verklein de foto's eerst zelf met een programma als Paint Shop Pro of Photoshop (zie ook onze workshop op pagina 42). Doe je dat niet, dan wordt je website erg traag om in te laden. Foto's toevoegen doe je via **Invoegen, Afbeelding**.

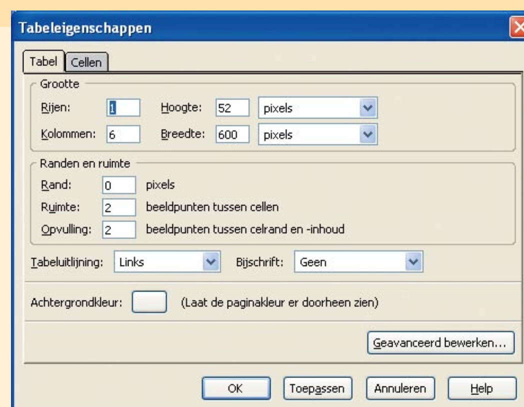
Een tip: wil je meer dan één foto toevoegen, gebruik dan een tabel, via **Invoegen, Tabel**. Zo kan je je foto's en je tekst perfect positioneren. Wil je de achtergrond van een pagina wijzigen, klik dan op **Opmaak, Paginakleuren en achtergrond**.

Voeg afbeeldingen toe aan je pagina.

Navigatie toevoegen

Het is erg belangrijk om op elke pagina een consistente navigatiebalk te hebben. Dat kan je met icoontjes of knoppen, maar ook gewoon met tekstlinks. Dat doe je idealiter met een tabelletje links of boven, via **Invoegen, Tabel**. Kies het tabblad **Precies**, en bijvoorbeeld 1 rij en 6 kolommen. Elke cel kan bijvoorbeeld 100 pixels breed zijn. De rand laat je best weg door **0** te kiezen. Vul vervolgens alle elementen in en voorzie elk element van een link naar een andere pagina. Dat doe je door een woord te selecteren en op **Koppeling** te klikken. Klik op **Voorbeeld** om de pagina te bekijken. Ben je niet helemaal tevreden met de tabel, selecteer die dan en klik op **Tabel, Tabeleigenschappen**. Hier kan je onder andere de cellen een vaste grootte geven.

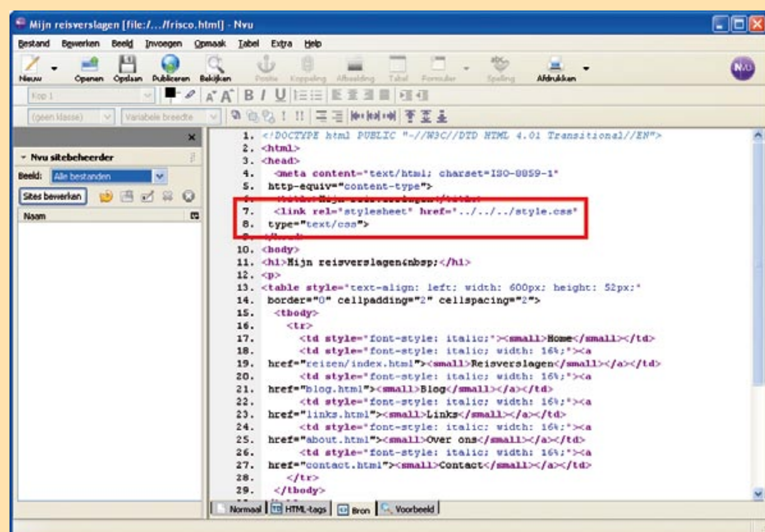

Een tabel bewerken...

Andere pagina's toevoegen

Nu je de eerste pagina hebt toegevoegd, moet je alle andere pagina's toevoegen zoals bepaald in je structuur. Je kan dit in Nvu doen door op **Nieuw** te klikken. Een andere optie is in de Verkenner zelf (lege) html-bestanden aanmaken en mappen creëren. Je kan ook het bestand **index.html** kopiëren en daarna bewerken. Voor elke nieuwe pagina moet je ook het stylesheet-bestand **style.css** importeren. Ga daarvoor naar **Extra, CSS bewerken** en klik op **Link elt**. Klik op de knop **Bestand kiezen** en blader naar het bestand **style.css**. Klik vervolgens op **Stijlblad aanmaken** en klik op **Sluiten**. Door de bug in Nvu moet je ook hier weer de bron aanpassen. Ga naar **Bron** en maak dezelfde wijziging als in het stukje 'Stijlen bepalen'. Maar let op: als je een pagina bewerkt die niet in de root van je website staat, maar in een submap (bijvoorbeeld **/reizen/calif/index.html**), dan moet je het pad 'relatief' wijzigen. **Style.css** staat eigenlijk drie mappen hoger in de boomstructuur. Je verandert **dan** "**style.css**" in "**../../../style.css**". Die twee puntjes duiden aan dat het om een map gaat die een stap hoger staat in de boomstructuur. Doe je dit zo, dan zal je later geen problemen hebben wanneer je de website naar je server uploadt. Nvu biedt je heel wat tools die je kan gebruiken. Een overzichtje:

- Je kan lijsten toevoegen met opsommingstekens (genummerd of ongenummerd). Dat doe je op de opmaakwerkbalk met de knoppen **Genummerde lijst** en **Opsommingslijst**.

Pas de link naar de stylesheet zelf aan.

Zo kan een reisverslag er uit zien. De plaatjes zijn netjes in een tabel gevoegd.

- De opmaakwerkbalken bieden je ook nog de mogelijkheid om bepaalde woorden te benadrukken (**Benadrukken** en **Sterk benadrukken**).
- Maak je een lange, grote pagina, gebruik dan de automatische inhoudsopgave. Die genereer je via **Invoegen, Inhoudsopgave**. De inhoudsopgave van de pagina wordt dan automatisch aangemaakt op basis van titels en tussentitels, op voorwaarde dat je netjes **Kop 1**, **Kop 2**, enzovoort gebruikt hebt. Zo kan je lezer meteen naar het onderdeel springen dat hem of haar interesseert.
- Nvu bevat ook een ingebouwde (Nederlandstalige) spellingchecker. Klik in de hoofdwerkbalk gewoon op de knop **Spelling**.

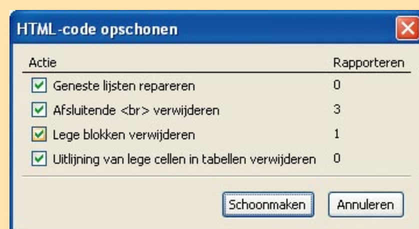
VAKTAAL | A - M | N - Z

BUG: Programmeerfout in een programma, waardoor het zijn functie niet of niet goed vervult.

SANS-SERIF: Schreefloze lettertypes, zonder 'versiering' aan de uiteinden. Arial is het bekendste voorbeeld van een sans-serif lettertype, en Times New Roman is een serif-lettertype, mét schreef dus.

Je website controleren

Heb je de nodige pagina's aangemaakt en met elkaar gelinkt? Dan raden we je aan om op voorhand eens lokaal door je site te lopen. Open gewoon de Windows Verkenner en klik op **INDEX.HTML**. Als je de raadgevingen over relatieve paden niet in de wind hebt geslagen, dan zou je perfect door de site moeten kunnen surfen. Is dat niet het geval, dan raden we je aan om je html-code te checken. Daar kan Nvu mee helpen via het menu **EXTRA**. Klik eerst op **HTML-CODE OPSCHONEN**. Nvu bekijkt dan vliegensvlug de html-code en haalt er onnodige code uit. Daarna klik je op **EXTRA, HTML CONTROLEREN OP GELDIGHEID**. Nvu stuurt nu automatisch het geopende html-bestand naar de W3C HTML Validator. Je krijgt een foutmelding te zien (in het Engels) met een raadgeving over hoe je het probleem oplost. Let wel: je hoeft deze raadgevingen niet te volgen; meestal zal je site er toch perfect uitzien.

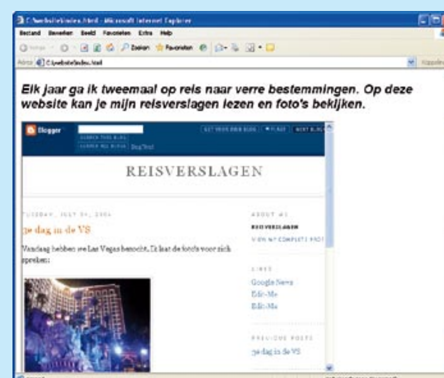
Nvu schoont de code op...

FRONTPAGE OF NVU?

Nvu is een erg volledige WYSIWYG-editor, maar als je meer functies wil, dan kan je Frontpage overwegen (zie ook ons dossier op pagina 18). Frontpage is een onderdeel van Office 2003, maar je kan het ook apart kopen. In tegenstelling tot Nvu bevat Frontpage tientallen sjablonen. Leuk, maar omdat zoveel mensen Frontpage gebruiken, is de kans klein dat je een unieke site hebt. Met Frontpage kan je ook op hetzelfde moment de html-broncode en een voorbeeldvenster zien. Dat is ideaal als je vaak zelf in de html-code zaken wil wijzigen. Gebruik je moeilijkere scripttalen (zoals php of asp), dan kan Frontpage uitkomst bieden. Ook als je vaak *Java(script)* gebruikt, biedt Nvu weinig mogelijkheden. Heb je nog nooit met Frontpage gewerkt, probeer dan maar eerst het gratis Nvu uit!

EXTERNE WEBSITES INVOEGEN

Je hebt het waarschijnlijk gezien in de structuur van deze website: we hebben ook een onderdeel **BLOG** voorzien. Voor deze reissite was het de bedoeling dat de webmaster 'live' verslag uitbracht van een reis, terwijl hij in het buitenland verbleef. Eens terug in België, zou hij dan al zijn foto's uploaden naar het onderdeel **REISVERSLAGEN**. Op die manier kan je als bezoeker de reis van de webmaster meemaken, met tekst en enkele (compacte) foto's. Het is echter gekkenwerk om zelf de structuur van een weblog te ontwikkelen en te onderhouden. Er zijn namelijk tientallen uitstekende blogsites die hiervoor dienst kunnen doen. In het onderdeel **BLOG** van je site zou je dus een link kunnen leggen naar het adres van de blog van de webmaster, bijvoorbeeld http://mijnblog.blogspot.com. Dit kan je doen met een iframe. Open de blog-pagina met Nvu en ga naar **INVOEGEN, HTML**. Plak de volgende tekst in de code: **<IFRAME NAME="BLOG" SRC="HTTP://MIJNBLOG.BLOGSPOT.COM" HEIGHT="500" WIDTH="600"> </IFRAME>**

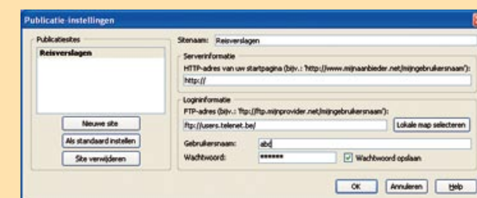

Voeg je blog toe aan je website.

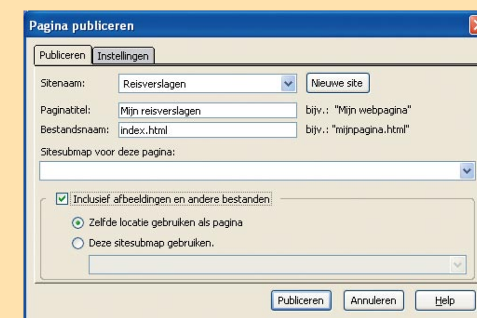
Pas de hoogte en de breedte aan aan het formaat van je blog en de indeling van je website. Probeer ervoor te zorgen dat het lettertype van je website en van je blog gelijkaardig is, zodat beide pagina's goed bij

Je website uploaden

Ben je klaar met de eerste versie van je website? Wat houdt je dan nog tegen om alles meteen te uploaden? Je kan hiervoor een ftp-programma gebruiken, maar het is ook mogelijk om je website rechtstreeks vanuit Nvu te uploaden. Klik daarvoor op de knop **SITES BEWERKEN** van de Nvu Sitebeheerder. Geef nu de **SITENAAM** in. Bij **SERVER-INFORMATIE** moet je niets invullen, maar bij **LOGIN-INFORMATIE** wel. Geef het ftp-adres van je host in – bij Telenet is dat bijvoorbeeld ftp://users.telenet.be. Geef vervolgens de gebruikersnaam en je wachtwoord in. Vervolgens klik je in de Sitebeheerder op de naam van de website, waarna er een verbinding wordt gemaakt. Maak eventueel een submap aan en klik op de knop **PUBLICEREN** op de knoppenbalk. Vink **INCLUSIEF AFBEELDINGEN EN ANDERE BESTANDEN** aan. Als je de bestanden in een submap plaatst, tik je de naam van deze submap aan bij **SITESUBMAP VOOR DEZE PAGINA**. Verander je nu iets aan de huidige pagina, dan moet je enkel nog op de knop **PUBLICEREN** klikken om de wijzigingen door te voeren op de server. Nvu beslist zelf welke bestanden er verzonden moeten worden, bijvoorbeeld als je nieuwe foto's hebt toegevoegd.
De huidige versie van Nvu is nog niet in staat om

Geef de gegevens van je webserver in.

Upload ook de afbeeldingen.

bestanden naar meerdere submappen te uploaden. Staat je style.css-bestand bijvoorbeeld in de rootmap, en de afbeeldingen in een map **/AFBEELDINGEN**, dan zal Nvu de afbeeldingen toch in de rootmap zetten. Wil je dat niet, dan moet je achteraf de afbeeldingen verplaatsen naar de juiste map, met een programma als SmartFTP www.smartftp.com. ♦

VAKTAAL A - M N - Z

JAVASCRIPT: Eenvoudige scripttaal waarmee je eenvoudige functies in een webpagina kan programmeren, zoals een klok. Een moderne browser volstaat om Javascripts te bekijken.